

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

,, ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ,, ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

,, ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ,, ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

कक्षा - आचार्य - १

प्रश्नपत्रम् - ३

गुणाः - ७०

विषयः - साहित्यम्

CC 4.2.5

समयः - ११ तः २

दिनाङ्कः - 11/04/2017

सन्दर्भग्रन्थः - ध्वन्यालोकः (चतुर्थोद्योतः)

विभागः १

- प्रश्नः १ द्वयोः एकायाः कारिकायाः ससन्दर्भं ग्रन्थोक्तदिशा व्याख्या कार्या । ०४
- १ अतो ह्यन्यतमेनापि प्रकारेण विभूषिता ।
वाणी नवत्वमायाति पूर्वार्थान्वयवत्यपि ॥
- २ दृष्टपूर्वा अपि ह्यर्थाः काव्ये रसपरिग्रहान् ।
सर्वे नवा इवाभान्ति मधुमास इव द्रुमाः ॥
- प्रश्नः २ "शून्यं वासगृहं विलोक्य" इत्यादि "निद्राकैतविनः प्रियस्य वदने" इत्यादि प्राचीनार्वाचीनपद्ययोः १२
कतरद्वि वैलक्षण्यमिति विवेचयत ।

अथवा

ध्वन्यालोककर्तुः जीवनपरिचयः सम्प्रदायप्रवर्तकत्वं च प्रतिपादयन्तु ।

- प्रश्नः ३ टिप्पणी द्वयं लेख्यम् । ०४
- १ कविनिष्ठधर्माः के ?
- २ कवीनां प्रतिमागुणः कथमानन्त्यमायाति ?
- ३ अत्यन्ततिरस्कृतवाच्यध्वनेः उदाहरणं किम् ?

विभागः २

- प्रश्नः ४ अधोलिखितेषु एकं ससन्दर्भं विवेचयन्तु ०४
- १ ध्वनेरित्थं गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य च समाश्रयात् ।
न काव्यार्थविरामोऽस्ति यदि स्यात् प्रतिभागुणः ॥
- २ अवस्थादेशकालादिविशेषैरपि जायते ।
आनन्त्यमेववाच्यस्य शुद्धस्यापि स्वभावतः ॥
- प्रश्नः ५ महाभारते वीरादिरसस्य सहृदयैरास्वाद्यमानेऽपि कथं शान्तरसस्यैवाङ्गित्वमिति विवेचयत । ०८

अथवा

उक्तिवैचित्र्यं किम् इति ग्रन्थानुसारेण प्रतिपादयत ।

- प्रश्नः ६ अधोलिखितेषु द्वयोः लघूत्तरं देयम् । ०४
- १ संवादः कथं प्रतिबिम्बितो भवति ?
- २ असंलक्ष्यक्रमव्यङ्ग्यध्वनेः उदाहरणं किम् ?
- ३ काव्यार्थानां नवत्वं कथमुपपद्यते ?

विभागः ३

- प्रश्नः ७ एका कारिका ग्रन्थकारदिशा व्याख्यायताम् । ०४
- १ वाचस्पतिसहस्राणां सहस्रैरपि यत्नतः ।
निबद्धाऽपि क्षयं नैति प्रकृतिर्जगतामिव ॥
- २ संवादास्तु भवन्त्येव बाहुल्येन सुमेधसाम् ।
नैकरूपतया सर्वे ते मन्तव्या विपश्चिता ॥

प्रश्न: ८	वाच्यवैचित्र्यस्य काव्याभिनवत्वप्रयोजकत्वं ध्वनिकारदिशा प्रदर्शयत । अथवा “वाचस्पतिसहस्राणाम्” कारिकेयं यथाग्रन्थं विवेचनीया ।	०८
प्रश्न: ९	त्रयाणाम् एकैकवाक्यैः उत्तरं लिखत । १ लोचनकारः महाभारते कं रसं मुख्यं कल्पयति ? २ रामायणे कस्य मुख्यरसस्य प्रधानता वर्तते ? ३ प्रतिभाशालिनां कवीनां बुद्धयः कीदृश्यः भवन्ति ? ४ “नवोढा” इत्यस्य कोऽर्थः ? ५ चतुर्थोद्योते कति कारिकाः सन्ति ?	०३
	विभाग: ४	
प्रश्न: १०	निम्नलिखितयोः एकस्य ससन्दर्भं व्याख्या विधेया । १ आत्मनोऽन्यस्य सद्भावे पूर्वस्थित्यनुयाय्यपि । वस्तु भातितरां तन्व्याः शशिच्छायमिवाननम् ॥ २ अनुगतमपि पूर्वच्छायया वस्तु तादृक्- सुकविरूपानिवध्नन्निन्दतां नोपयाति ॥	०४
प्रश्न: ११	अक्षरादिरचनेवेति कारिकां समीक्ष्य तात्पर्यं दर्शयत । अथवा सहृदयानां चमत्कृतिः कदा कथं च उत्पद्यते – ग्रन्थोक्तदिशा प्रदर्शयत ।	०८
प्रश्न: १२	त्रयाणाम् एकैकवाक्यद्वारा उत्तराणि लिखन्तु । १ महाकवीनां कवित्वं किम् ? २ आनन्दवर्धनः केनोपाधिना अलङ्कृतोऽस्ति ? ३ सुमतिना किं परिहर्तव्यम् ? ४ ध्वन्यालोकस्य प्रसिद्धा टीका का ? ५ ध्वनिलक्षणं किम् ?	०३